Euroopan parlamentti
2024-2029

Oikeudellisten asioiden valiokunta

2025/2058(INI)

27.6.2025

MIETINTÖLUONNOS

tekijänoikeudesta ja generatiivisesta tekoälystä – mahdollisuuksia ja haasteita
(2025/2058(INI))

Oikeudellisten asioiden valiokunta

Esittelijä: Axel Voss

SISÄLTÖ

Sivu

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS 3

PERUSTELUT 11

LIITE: YHTEISÖT TAI HENKILÖT, JOILTA ESITTELIJÄ ON SAANUT TIETOJA.....15

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

tekijänoikeudesta ja generatiivisesta tekoälystä – mahdollisuuksia ja haasteita (2025/2058(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) ja erityisesti sen 4, 16, 26, 114 ja 118 artiklan,

– ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan 17 artiklan 2 kohdan,

– ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien 10. joulukuuta 1948 hyväksymän ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen (päätöslauselma 217 A) 27 artiklan, jossa vahvistetaan oikeus osallistua vapaasti kulttuurielämään sekä oikeus sellaisten aineettomien ja aineellisten etujen suojeluun, jotka johtuvat tieteellisestä, kirjallisesta tai taiteellisesta tuotannosta,

– ottaa huomioon kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamisesta tehdyn Bernin yleissopimuksen,

– ottaa huomioon 15. huhtikuuta 1994 tehdyn TRIPS-sopimuksen teollis- ja tekijänoikeuksien tietyistä näkökohdista,

– ottaa huomioon tietokantojen oikeudellisesta suojasta 11. maaliskuuta 1996 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/9/EY (tietokantadirektiivi)[1],

– ottaa huomioon tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22. toukokuuta 2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/29/EY (tietoyhteiskuntadirektiivi)[2],

– ottaa huomioon teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta 29. huhtikuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/48/EY[3],

– ottaa huomioon ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen (ETS N:o 009) ensimmäisen lisäpöytäkirjan 1 artiklan, jossa taataan oikeus nauttia omaisuudesta ja jonka Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on tulkinnut kattavan teollis- ja tekijänoikeudet, muun muassa asiassa Anheuser-Busch Inc. v. Portugali (11. tammikuuta 2007),

– ottaa huomioon tietokoneohjelmien oikeudellisesta suojasta 23. huhtikuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/24/EY[4],

[1] EYVL L 77, 27.3.1996, s. 20.
[2] EYVL L 167, 22.6.2001, s. 10.
[3] EUVL L 157, 30.4.2004, s. 45.
[4] EUVL L 111, 5.5.2009, s. 16.

– ottaa huomioon luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta 27. huhtikuuta 2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679[5],

– ottaa huomioon julkistamattoman taitotiedon ja liiketoimintatiedon (liikesalaisuuksien) suojaamisesta laittomalta hankinnalta, käytöltä ja ilmaisemiselta 8. kesäkuuta 2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/943[6],

– ottaa huomioon muiden kuin henkilötietojen vapaan liikkuvuuden kehyksestä Euroopan unionissa 14. marraskuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1807[7],

– ottaa huomioon tekijänoikeudesta ja lähioikeuksista digitaalisilla sisämarkkinoilla ja direktiivien 96/9/EY ja 2001/29/EY muuttamisesta 17. huhtikuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/790 (tekijänoikeusdirektiivi)[8],

– ottaa huomioon avoimesta datasta ja julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä 20. kesäkuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1024[9],

– ottaa huomioon oikeudenmukaisuuden ja avoimuuden edistämisestä verkossa toimivien välityspalvelujen yrityskäyttäjiä varten 20. kesäkuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1150[10],

– ottaa huomioon 19. helmikuuta 2020 annetun komission valkoisen kirjan tekoälystä – eurooppalainen lähestymistapa huippuosaamiseen ja luottamukseen (COM(2020)0065),

– ottaa huomioon Maailman henkisen omaisuuden järjestön (WIPO) tekijänoikeussopimuksen ja 29. toukokuuta 2020 päivätyn tarkistetun keskusteluasiakirjan teollis- ja tekijänoikeuspolitiikasta ja tekoälystä (WIPO/IP/AI/2/GE/20/1 REV),

– ottaa huomioon 20. lokakuuta 2020 antamansa päätöslauselman tekoälyteknologian kehittämiseen liittyvistä teollis- ja tekijänoikeuksista,

– ottaa huomioon eurooppalaisen datan hallinnoinnista 30. toukokuuta 2022 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/868[11],

– ottaa huomioon datan oikeudenmukaista saatavuutta ja käyttöä koskevista yhdenmukaisista säännöistä 13. joulukuuta 2023 annetun Euroopan parlamentin ja

[5] EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1.
[6] EUVL L 157, 15.6.2016, s. 1.
[7] EUVL L 303, 28.11.2018, s. 59.
[8] EUVL L 130, 17.5.2019, s. 92.
[9] EUVL L 172, 26.6.2019, s. 56.
[10] EUVL L 186, 11.7.2019, s. 57.
[11] EUVL L 152, 3.6.2022, s. 1.

neuvoston asetuksen (EU) 2023/2854 (datasäädös)[12],

– ottaa huomioon tekoälyä koskevista yhdenmukaistetuista säännöistä 13. kesäkuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1689 (tekoälysäädös)[13],

– ottaa huomioon työjärjestyksen 55 artiklan,

– ottaa huomioon oikeudellisten asioiden valiokunnan mietinnön (XXXX/2025),

Taustaa

A. ottaa huomioon, että omistusoikeus, mukaan lukien teollis- ja tekijänoikeudet, on vahvistettu perusoikeudeksi Euroopan unionin perusoikeuskirjan 17 artiklassa;

B. ottaa huomioon, että Euroopan unionin strategisena haasteena on jälkeen jääminen tekoälyn alan kansainvälisestä kehityksestä; katsoo, että näin ollen on olennaisen tärkeää edistää tekoälyteknologioiden kehittämistä unionissa sen sijaan, että sitä estettäisiin, jotta voidaan turvata Euroopan teknologinen suvereniteetti, kilpailukyky ja innovointikyky;

C. ottaa huomioon, että tekijänoikeus ja lähioikeudet tulevat voimaan automaattisesti ja ne antavat laajat yksinoikeudet, mukaan lukien oikeus jäljentää teoksia ja muuta aineistoa sekä mukauttaa, jakaa ja välittää niitä yleisölle;

D. ottaa huomioon, että generatiivinen tekoäly on tekoälyn muoto, joka toisin kuin perinteiset tekoälyjärjestelmät, jotka rajoittuvat luokitteluun ja ennustamiseen, luo sisältöä, kuten tekstiä, kuvia, musiikkia, videoita ja koodia, jossa jäljitellään usein ihmisen luovuutta ja joka siten perustuu jo olemassa olevaan sisältöön, mukaan lukien tekijänoikeudella suojattu materiaali;

E. katsoo, että tekoälyn kehittämisessä, käyttöönotossa ja käytössä on noudatettava kaikilta osin nykyistä oikeudellista kehystä; ei pidä hyväksyttävänä, että tällaisessa teknologisessa kehityksessä sivuutetaan vakiintuneet oikeudet ja erityisesti tekijänoikeuslainsäädännössä vahvistetut oikeudet;

F. katsoo, että muun muassa se, onko tekijänoikeussuojattujen teosten ja muun aineiston uudenlainen käyttö koulutusdatajoukoissa laillista unionin oikeuden nojalla, ja se, millainen asema tekoälyn tuottamalla sisällöllä olisi oltava, ovat keskeisiä oikeudellisia kysymyksiä, jotka liittyvät generatiivisen tekoälyn sekä tekijänoikeuden ja lähioikeuksien väliseen vuorovaikutukseen;

G. katsoo, että tekoälysäädöksessä oleva viittaus tekijänoikeusdirektiiviin on riittämätön eikä tarjoa asianmukaista ja oikeasuhteista ratkaisua; ottaa huomioon, että tekoälysäädös ei kumoa tekijänoikeuksia ja lähioikeuksia, jotka on vahvistettu perusoikeuksiksi Euroopan unionin perusoikeuskirjassa;

H. katsoo, että oikeudenmukainen korvaus suojatun sisällön käytöstä on Euroopan luovien

[12] EUVL L, 2023/2854, 22.12.2023.
[13] EUVL L 1689, 12.7.2024, s. 1.

alojen selkäranka; katsoo, että tekijänoikeudella ja lähioikeuksilla suojatun sisällön käyttö generatiivisten tekoälymallien koulutusdatana ilman oikeudenhaltijoille maksettavaa korvausta johtaa tekijänoikeuksien toimintaympäristön systeemiseen epätasapainoon, joka vahingoittaa oikeudenhaltijoita sekä heikentää luovien alojen taloudellista kestävyyttä Euroopan unionissa, erityisesti kun otetaan huomioon, että oikeudenhaltijat eivät tällä hetkellä voi helposti tai tehokkaasti käyttää oikeuttaan käyttökieltoon, jolla heidän teoksensa ja muu aineisto suljettaisiin tekijänoikeusdirektiivin 4 artiklassa säädetyn poikkeuksen ulkopuolelle, eivätkä tarkistaa, onko heidän asettamaansa käyttökieltoa kunnioitettu;

I. katsoo, että lainsäädännön asianmukaisen noudattamisen ja tasapuolisten toimintaedellytysten varmistaminen kaikkialla unionissa edellyttää, että tekijänoikeutta ja lähioikeuksia koskevia eurooppalaisia sääntöjä sovelletaan yhdenmukaisesti kaikkiin tekoälyn tarjoajiin, jotka ottavat tuotteita käyttöön tai tarjoavat palveluja Euroopan unionissa, riippumatta niiden sijoittautumispaikasta tai paikasta, jossa suojattua sisältöä käytettiin ennen tuotteiden käyttöönottoa tai palvelujen tarjoamista;

Generatiivisen tekoälyn kouluttaminen

J. ottaa huomioon, että tekijänoikeudesta ja lähioikeuksista digitaalisilla sisämarkkinoilla annetun direktiivin (EU) 2019/790 (tekijänoikeusdirektiivi) 4 artiklassa otettiin käyttöön poikkeus, joka koskee teosten ja muun suojatun aineiston jäljentämistä ja kopiointia tekstin- ja tiedonlouhintaa varten, ja että tekstin- ja tiedonlouhinnalla tarkoitetaan kyseisen direktiivin 2 artiklan määritelmän mukaisesti ”automaattista analyysitekniikkaa, jonka tarkoituksena on analysoida digitaalisessa muodossa olevaa tekstiä ja dataa tietojen [...] tuottamiseksi”; ottaa huomioon, että 4 artiklaa ei laadittu sääntelemään eikä sen tarkoituksena ollut säännellä tekoälyn kouluttamiseen liittyviä erityiskäytäntöjä;

K. katsoo, että tämä uusi ja erityinen käyttötarkoitus (generatiivisen tekoälyn kouluttaminen) edellyttää sellaisten oikeudellisten edellytyksien selkeyttämistä, joiden puitteissa tekoälyä voidaan kouluttaa;

L. ottaa huomioon, että korkealaatuiset ja kattavat koulutusdatajoukot ovat olennaisen tärkeitä, jotta voidaan kehittää tehokkaasti generatiivisia tekoälyjärjestelmiä ja varmistaa generatiivisten tekoälyjärjestelmien korkealaatuinen ja luotettava tuotos; katsoo, että tällaisten datajoukkojen laillisen käytön mahdollistaminen Euroopan unionissa on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan edistää innovointia, varmistaa teknologinen suvereniteetti ja säilyttää unionin kilpailukyky nopeasti kehittyvässä maailmanlaajuisessa tekoäly-ympäristössä;

M. toteaa, että tuleva EUIPO:n tekijänoikeuksia koskevan tietokeskuksen perustaminen on oikea-aikainen ja perusteltu aloite, jolla pyritään vahvistamaan tekijänoikeuden ja kehitteillä olevien teknologioiden, erityisesti generatiivisen tekoälyn, välistä rajapintaa;

N. katsoo, että standardoidun ja koneluettavan käyttökiellon lisäksi oikeudenhaltijoilla olisi myös oltava mahdollisuus rekisteröidä yhtä teknistä standardia ja koneluettavaa muotoa käyttäen tällainen käyttökielto keskitettyyn rekisteriin, jota Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto (EUIPO) mahdollisesti hallinnoisi, jotta rekisteröidyt teokset voidaan tosiasiallisesti sulkea automaattisen tiedonhaun ulkopuolelle.

O. katsoo, että kaikkien generatiivisen tekoälyn tarjoajien olisi varmistettava avoimuus kaikilta osin ja yksityiskohtaisesti kaikesta kyseisen järjestelmän kouluttamiseen käytetystä tekijänoikeudella suojatusta sisällöstä riippumatta siitä, millä lainkäyttöalueella koulutuksen perustana olevat tekijänoikeuden kannalta merkitykselliset toimet toteutettiin; katsoo, että tällaisen avoimuuden tulisi perustua yksilöityyn luetteloon, jossa eritellään kaikki kouluttamiseen käytetty tekijänoikeudella suojattu sisältö; katsoo, että samaa vaatimusta olisi sovellettava soveltuvin osin myöhemmin kaikissa myöhemmissä käyttötarkoituksissa päättelyä, haulla tehostettua tuottamista tai hienosäätöä varten sekä tekoälymallien tarjoajien toimesta, kuten tekoälysäädöksen 53 artiklassa tällä hetkellä säädetään, että tekoälyjärjestelmien tarjoajien tai käyttöönottajien toimesta;

P. katsoo, että tällaista avoimuutta voitaisiin helpottaa EUIPO:n kaltaisella luotettavalla välittäjällä, jonka vastuulla olisi tiedottaa oikeudenhaltijoille heidän sisältönsä käytöstä, jotta heidän olisi mahdollista esittää vaateita, kun heidän sisältöään käytetään kouluttamisessa; toteaa, että tällaiselle välittäjälle olisi annettava tarvittavat valtuudet ja resurssit, jotta voidaan arvioida, noudattavatko tarjoajat ja käyttöönottajat kaikilta osin avoimuusvelvoitteita;

Q. ottaa huomioon, että edellä mainitun EUIPO:n rekisterin sijaan avoimuus voitaisiin saavuttaa myös antamalla oikeudenhaltijoille mahdollisuus merkata teoksensa ja muu suojattu aineistonsa vesileimoilla ja edellyttämällä, että tekoälyn tarjoajat asettavat saataville hakuvälineitä, joiden avulla tällaiset vesileimat voidaan havaita kouluttamisessa käytettävän materiaalin joukosta;

R. katsoo, että tekijänoikeudella suojattuja teoksia ja muuta suojattua aineistoa koskevan täyden avoimuuden varmistamista koskevan velvoitteen lisäksi olisi otettava käyttöön mekanismi, jossa tekoälyn tarjoajien tai käyttöönottajien täyden avoimuuden noudattamatta jättäminen johtaisi tietyin edellytyksin kumoamattomaan olettamaan siitä, että kyseistä tekijänoikeudella suojattua teosta tai muuta suojattua aineistoa on käytetty kouluttamistarkoituksiin, mikä johtaisi kaikkiin tekijänoikeuden ja lähioikeuksien loukkauksista unionin ja kansallisen lainsäädännön nojalla sovellettaviin oikeudellisiin seurauksiin; katsoo, että jos tuomioistuin ratkaisisi asian oikeudenhaltijan hyväksi tällaisen olettaman tai toimitetun näytön perusteella, tekoälyn tarjoaja vastaisi kaikista kohtuullisista ja oikeasuhteisista oikeudenkäyntikuluista ja muista kustannuksista;

S. ottaa huomioon, että generatiivisen tekoälyn tarjoajat, erityisesti pienemmät yritykset, eivät tunne EU:n lainsäädännön mukaisia tekijänoikeusvelvoitteitaan;

T. ottaa huomioon, että lehdistöalalla on ratkaiseva merkitys demokratian ja demokraattisen rakenteen turvaamisessa Euroopan unionissa; katsoo, että on olennaisen tärkeää varmistaa, että generatiiviset tekoälymallit ja -järjestelmät eivät käsittele tietoja valikoivasti tavalla, jossa suositaan tiettyjä julkaisuja toisten kustannuksella, ja että näin voidaan säilyttää tiedon moniarvoisuus ja puolueettomuus; katsoo, että generatiiviset tekoälymallit ja -järjestelmät on suunniteltava siten, että niihin sisällytetään ja niissä otetaan huomioon kattavasti erilaisia julkaisuja, jotta julkisessa keskustelussa voidaan ylläpitää monimuotoisuuden ja oikeudenmukaisuuden demokraattisia perusarvoja; katsoo, että generatiivisille tekoälymalleille ja -järjestelmille on laadittava selkeät

laatustandardit;

Generatiivisen tekoälyn tuotos

U. katsoo, että tekoälyjärjestelmien tuottamia tuotoksia koskeva avoimuus on olennaisen tärkeää, jotta teokset voidaan luokitella asianmukaisesti joko ihmisten luomiksi tai muilla tavoin tuotetuiksi; ottaa huomioon, että tällaisella luokittelulla on merkittäviä oikeudellisia seurauksia muun muassa tekijänoikeussuojan sovellettavuuden sekä oikeuksien ja vastuiden määrittämisen kannalta;

V. ottaa huomioon, että generatiiviselle tekoälylle ominaisten tuotosten tuottaminen voi loukata jäljentämistä, yleisön saataville saattamista ja yleisölle välittämistä koskevaa oikeutta; ottaa huomioon, että tekijänoikeusdirektiivin 4 artiklassa säädetty tekstin- ja tiedonlouhintaa koskeva poikkeus ei kata oikeutta saattaa teoksia tai muuta aineistoa yleisön saataville tai oikeutta välittää niitä yleisölle;

X. ottaa huomioon, että kun on kyse generatiivisen tekoälyn tuotosten oikeudellisesta kohtelusta, EU:n tekijänoikeuslainsäädäntö perustuu edelleen inhimillisen tekijyyden periaatteisiin; ottaa huomioon, että Euroopan unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan teoksen käsitteeseen sisältyy kaksi kumulatiivista edellytystä: ensinnäkin kyseessä on oltava omaperäinen teos, joka on tekijänsä luovan henkisen työn tulos, ja toiseksi kyseinen luomus edellyttää sellaista ilmaisua, joka avulla se voidaan tunnistaa riittävän tarkasti ja objektiivisesti;

Y. katsoo, että epäjohdonmukainen kansainvälinen sääntely tekijänoikeuksien sovellettavuudesta tekoälyllä tuotettuun sisältöön vaarantaa teollis- ja tekijänoikeutta koskevan lainsäädännön johdonmukaisuuden maailmanlaajuisesti ja voi johtaa sääntelyerojen hyväksikäyttöön tai heikentää unionin luovien alojen ja tekoälyalojen kilpailukykyä; katsoo, että kansainvälinen lähentyminen ja maailmanlaajuisen sääntelykehyksen laatiminen tarjoaisivat tehokkaamman ja johdonmukaisemman vaihtoehdon nykyiselle oikeudellisten lähestymistapojen hajanaisuudelle;

Z. katsoo, että nykyistä alueperiaatetta on mukautettava kansainvälisen oikeuden sallimissa rajoissa generatiivisten tekoälyjärjestelmien kouluttamista varten siten, että EU:n lainsäädännön soveltaminen varmistetaan, kun tekoälyjärjestelmiä koulutetaan eurooppalaisella sisällöllä, vaikka kouluttaminen tapahtuisi EU:n ulkopuolella;

1. suosittelee, että riippumatta komission suunnittelemasta tekijänoikeuskehyksen ja tekijänoikeusdirektiivin uudelleentarkastelusta ja olettamatta, että lainsäädäntöä on tarkistettava, komissio tekee kiireellisesti perusteellisen arvioinnin siitä, otetaanko nykyisessä EU:n tekijänoikeussäännöstössä asianmukaisesti huomioon oikeudellinen epävarmuus ja kilpailuvaikutukset, jotka liittyvät suojattujen teosten ja muun aineiston käyttöön generatiivisten tekoälyjärjestelmien kouluttamisessa sekä sellaisen tekoälyn tuottaman sisällön levittämiseen, joka voi korvata ihmisen luoman ilmaisun;

2. suosittelee lisäksi, että tällaisella arvioinnilla olisi pyrittävä ylläpitämään kehystä, jossa oikeudenmukaiset korvausmekanismit mahdollistavat tarvittavien resurssien luomisen, jotta eurooppalainen taiteellinen ja luova toiminta voi menestyä tekoälyn aiheuttamien maailmanlaajuisten muutosten aikana;

3. panee merkille sellaisten generatiivisten tekoälyjärjestelmien käytön, jotka perustuvat suojattuun sisältöön ilman asianomaisten oikeudenhaltijoiden lupaa tai heille maksettavaa korvausta, erityisesti silloin, kun kyseiset järjestelmät on integroitu hakukoneisiin tai muihin digitaalisiin palveluihin, jotka mahdollistavat usein reaaliaikaisesti ja vähäisin kustannuksin sellaisen sisällön tuottamisen, joka jäljittelee tai perustuu suoraan alkuperäisiin teoksiin ja muuhun suojattuun aineistoon, joiden perusteella malleja on koulutettu tai joita tällaiset mallit ovat haravoineet, myös reaaliaikaisesti; on huolissaan siitä, että nämä käytännöt voivat johtaa sellaisten tuotteiden ja palvelujen tarjoamiseen, jotka kilpailevat suoraan oikeudenhaltijoiden tuotteiden ja palvelujen kanssa;

4. kehottaa komissiota asettamaan välittömästi yleiskäyttöisten tekoälymallien ja -järjestelmien tarjoajille korvausvelvoitteen, joka koskee tekijänoikeudella tai lähioikeuksilla suojatun sisällön uudenlaista käyttöä ja jota sovelletaan, kunnes tässä mietinnössä esitetyt uudistukset on toteutettu;

5. kannustaa komissiota koordinoimaan toimia, joilla lisätään tietämystä tekijänoikeuksista tekoälyn kehittäjien keskuudessa, mukaan lukien vaatimustenmukaisuuden tarkistuslistat, oikeudelliset ja teknologiset välineistöt sekä tekniset ohjeet;

6. kannattaa tekijänoikeusdirektiivin 4 artiklassa säädetyn tekstin- ja tiedonlouhintaa koskevan poikkeuksen selventämistä, kun on kyse sen soveltamisessa tähän mennessä havaituista merkittävimmistä puutteista ja epäselvyyksistä, erityisesti käyttökieltoa koskevan selkeän koneluettavan standardin käyttöönoton ja ”laillisen pääsyn” käsitteen osalta;

7. katsoo, että generatiiviselle tekoälylle olisi luotava oikeudellinen kehys joko ottamalla käyttöön jäljentämistä ja kopiointia koskeviin yksinoikeuksiin erityinen poikkeus, joka eroaa tekijänoikeusdirektiivin 4 artiklassa säädetystä tekstin- ja tiedonlouhintaa koskevasta poikkeuksesta, tai laajentamalla kyseisen säännöksen soveltamisalaa siten, että se kattaa nimenomaisesti generatiivisen tekoälyn kouluttamisen, joka ei tällä hetkellä kuulu sen soveltamisalaan; korostaa, että oikeudenhaltijoilla on oltava oikeus käyttökieltoon standardoidulla ja koneluettavalla mekanismilla;

8. suosittelee, että komissio varmistaa, että tämä uusi generatiivista tekoälyä koskeva oikeudellinen kehys on yhteensopiva tietoyhteiskuntadirektiivin 5 artiklan 5 kohdan mukaisen kolmen kohdan testin kanssa;

9. suosittelee, että EUIPO:lle annetaan vastuu käyttökieltoa koskevan keskusrekisterin perustamisesta ja hallinnoinnista sekä tarvittaessa välittäjänä toimimisesta lisensointiprosessin aikana, jotta voidaan virtaviivaistaa generatiivisen tekoälyn tarjoajien ja oikeudenhaltijoiden välisiä suhteita sekä luoda toimiva ja innovointia edistävä kehys, joka tukee unionin kilpailukykyä haittaamatta aiheettomasti tekoälyteknologioiden kehittämistä; suosittelee lisäksi, että sekä käyttökieltoa koskevat ilmoitukset että lisenssit kirjataan koneluettavassa muodossa samaan rekisteriin;

10. kehottaa komissiota ehdottamaan, että yleiskäyttöisten tekoälymallien ja -järjestelmien tarjoajilta ja käyttöönottajilta edellytettäisiin täydellistä ja tosiasiallista avoimuutta ja lähdeasiakirjoja, kun on kyse tekijänoikeudella suojattujen teosten tai muun suojatun aineiston käytöstä mihin tahansa tarkoitukseen, myös päättelyyn, haulla tehostettuun

tuottamiseen tai hienosäätöön, ottaen asianmukaisesti huomioon tarpeen suojella liikesalaisuuksia ja luottamuksellisia liiketoimintatietoja;

11. kehottaa komissiota ehdottamaan, että kaikille unionin markkinoille saatetuille generatiivisille yleiskäyttöisille tekoälymalleille ja -järjestelmille luodaan kumoamaton olettama siitä, että tekijänoikeudella tai lähioikeuksilla suojattuja teoksia ja muuta aineistoa on käytetty kyseisten tekoälymallien ja -järjestelmien kouluttamiseen, jos tässä päätöslauselmassa vahvistettuja sääntelyn avoimuutta koskevia velvoitteita ei ole noudatettu kaikilta osin; suosittelee lisäksi, että jos oikeudenhaltija voittaa asiansa oikeudenkäynnissä joko tämän olettaman tai toimitetun näytön perusteella, tekoälymallin tai -järjestelmän tarjoaja vastaa kaikista tällaisten oikeuksien noudattamisen varmistamisesta aiheutuvista kohtuullisista ja oikeasuhteisista oikeudenkäyntikuluista ja muista kustannuksista;

12. painottaa, että tekoälyn tuottamalle sisällölle ei pitäisi edelleenkään myöntää tekijänoikeussuojaa ja että tällaisten teosten tekijänoikeuksista vapaa asema olisi määriteltävä selkeästi;

13. kehottaa komissiota harkitsemaan toimenpiteitä, joilla torjutaan jäljentämistä, yleisön saataville saattamista ja yleisölle välittämistä koskevien oikeuksien loukkaamista generatiivisen tekoälyn tuottamilla tuotoksilla;

14. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.

PERUSTELUT

Digitaalisen ja teknologisen kehityksen, erityisesti tekoälyn ja niin kutsuttujen generatiivisten suurten kielimallien, myötä tietyt oikeudet, kuten tekijänoikeus, henkilöoikeudet, oikeus syrjimättömyyteen jne., menettävät merkityksensä, koska niiden noudattamista ei voida valvoa ilman oikeudenhaltijoille aiheutuvia merkittäviä oikeudellisia ja taloudellisia riskejä.

Tämä aiheuttaa merkittävää oikeudellista epävarmuutta kaikille sidosryhmille. Jos EU:n lainsäätäjä kuitenkin pitkien menettelyjen ja rohkeuden puutteen vuoksi pidättäytyy edelleen puuttumasta näihin kiireellisiin ongelmiin suoraan, EU ja sen toimijat tulevat aina olemaan jäljessä ja riippuvuuksia syntyy lisää.

Näin ollen periaatteena olisi oltava, että teknologian kehityksessä noudatetaan nykyistä lainsäädäntöä, joka ei saa toisaalta myöskään estää teknologian kehitystä. Tämä edellyttää ensisijaisesti käytännön ratkaisuja, joita kumpikaan markkinaosapuoli ei ole kyennyt saavuttamaan, koska teknologian kehitys vaikuttaa tekijänoikeuksiin eivätkä ne vaikuta olevan yhteensopivia keskenään. Täydelliset ratkaisut eivät todennäköisesti ole enää mahdollisia.

Näin ollen EU:n lainsäätäjän on löydettävä mahdollisimman pian oikeudenmukainen tasapaino kaikkien sidosryhmien etujen kannalta. Olisi myös toivottavaa, että löydettäisiin pysyvä, toimiva ratkaisu, jotta tekijänoikeusvaateita ei tarvitsisi suojata uusilta teknologioilta aina viiden tai kuuden vuoden välein. Yleisen tietosuoja-asetuksen kaltainen tekijänoikeuksia koskeva perusasetus voisi olla tässä yhteydessä hyödyllinen. Tekoälyyn liittyvää vastuuta koskeva ehdotus olisi voinut tarjota menettelyllisesti nopeampia ratkaisuja. Koska eri toimijoilla ei kuitenkaan ole strategista pitkän aikavälin visiota, tämä ehdotus on peruutettava (mikä on todennäköisesti oikeudellisesti arveluttavaa), joten oikeudellinen epävarmuus jatkuu edelleen.

Tällä mietinnöllä pyritään näin ollen lähestymään kohti toimivaa tasapainoa uuden teknologian ja tekijänoikeuksien välillä. Tämä edellyttää oikeudellisten, teknisten ja teknologisten ratkaisujen yhdistelmää.

EU:n poliittinen tilanne ei kuitenkaan ole helppo:

1) geopoliittisesta näkökulmasta ”länsi” on arvoiltaan hajanainen

2) tekoälyn kehittäminen on Euroopassa pahasti jäljessä, ja sitä tulisi edistää ilman lisäesteitä

3) tällä hetkellä digitaalisen kehityksen arvonmuodostus tapahtuu Yhdysvalloissa toimivissa suurissa teknologiayrityksissä Euroopan luovien alojen kustannuksella.

Näin ollen tällä mietinnöllä pyritään myös tukemaan ja edistämään tekoälyn kehittämistä Euroopassa. Eurooppa tarvitsee tekoälyä, jotta voidaan edistää digitalisaatiota, joka on olennaisen tärkeää globaalissa maailmassa. Euroopan kehitysmahdollisuudet ovat merkittäviä, eikä niitä saa jättää hyödyntämättä. Eurooppalaisten tekoälyjärjestelmien tulisi kuitenkin täyttää myös laatua ja luotettavuutta koskevat vaatimukset, mikä voidaan saavuttaa ainoastaan tekijöiden laadukkaalla datalla.

Samalla tulisi myös varmistaa, että luovien alojen ja luovan työn tekijöiden teoksia suojataan tekijänoikeuksilla. Eurooppalainen kulttuuri on olennainen osa eurooppalaisten identiteettiä. Eurooppalainen lisäarvo on valtava luovilla aloilla, eikä teoksia tai muuta aineistoa pitäisi voida käyttää ilman korvausta. Tällaisesta suojatun sisällön uudenlaisesta käytöstä (koulutusdata ja generatiiviseen tuotokseen käytetty data) on siis maksettava korvaus. Tämä on edellytys sille, että eurooppalaiset luovan työn tekijät voivat luoda taloudellisen perustan uuden sisällön luomiselle.

Tässä yhteydessä lehtikustantajien lähioikeuksilla on myös oma erityinen roolinsa eurooppalaisen demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen ymmärtämisen kannalta. Tekoäly ei saa missään tapauksessa heikentää tai hallita lehdistön vapautta, sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta etenkään nyt, kun tiedon digitaalinen saatavuus ja levitys ovat yhä useammin riippuvaisia hakukoneista ja tekoälystä. Generatiivisen tekoälyn tapauksessa tiedon digitaaliseen saatavuuteen ja levitykseen vaikuttavat myös botit, ja tämä kaikki on vain muutaman yrityksen käsissä. Tiedon hallinta on erittäin vaarallista myös disinformaation, kuten bottien ja syvävääreennösten, ja niistä johtuvan vaaleihin puuttumisen tai yleiseen mielipiteeseen vaikuttamisen kannalta. Riippumattoman lehdistön olisi siis tässä yhteydessä varmistettava mielipiteiden moniarvoisuus ja monipuolisuus. Tämä tarkoittaa, että sisällön automaattisesta ja generatiivisesta käsittelystä olisi maksettava asianmukainen korvaus. Lehtikustantajien kannalta on kuitenkin tärkeää, että ne pysyvät edelleen käyttäjien tunnistettavissa. Tätä varten lähteen ilmoittaminen voisi olla pakollista.

Tässä yhteydessä olisi otettava huomioon myös vastaava tilanne maksumuureissa, joiden takana ei ole pelkästään tekijänoikeudella suojattua sisältöä vaan myös muuta sisältöä.

Nykytilanteessa voidaan myös olettaa, että hitaasti kehittyvät lisensointimarkkinat eivät enää kata kaikkia markkinaosapuolia. Kaikkia lehtikustantajia tai kaikkea tekijänoikeudella suojattua sisältöä ei siis tarvita maksullisena koulutusmateriaalina, joten markkinaosapuolia, joilla ei ole neuvotteluvoimaa, ei ehkä voida enää ottaa huomioon, jos ne vaativat korvausta. Ratkaisu, jos se on tässä vaiheessa edes tarpeen, on todennäköisesti mahdollinen vain kiinteämääräisten maksujen tai neuvotteluvoiman yhdistämiseen tähtäävän vahvemman organisaation avulla. On kyseenalaista, suostuisivatko kaikki sidosryhmät tällaiseen ratkaisuun.

Vaikka tämä olisi jätettävä ensisijaisesti markkinaosapuolten ratkaistavaksi, maailmanlaajuisesti saatavilla olevien generatiivisten tekoälyjärjestelmien tapauksessa herää kysymys siitä, olisiko lisensoinnissa jatkossa kyse ainoastaan maailmanlaajuisista lisensseistä.

Koska tällaista tekijänoikeudella suojattua dataa on käytetty vuosien ajan (ainakin vuoden 2022 lopusta lähtien) ilman lisensointia tai muuta lupaa tekijöiltä, olisi myös harkittava, missä määrin korvausta olisi maksettava takautuvasti.

EU:n lainsäätäjän tai Euroopan komission olisi joka tapauksessa otettava käyttöön välitön, yksinkertainen ja kiinteämääräinen tekijänoikeusmaksu, joka olisi esimerkiksi 5–7 prosenttia maailmanlaajuisesta liikevaihdosta, kunnes hyväksytään asianmukainen säädös, jolla tämä ongelma ratkaistaan, jotta voidaan kompensoida lisäarvo, jonka nämä yritykset tuottavat käyttämällä eurooppalaisten luovien alojen yritysten dataa, sekä varmistaa sen säilyminen Euroopassa.

Tämä edellyttää luonnollisesti myös alueperiaatteen uudelleenarviointia tekoälysäädöksen mukaisesti. Ei voida sallia sitä, että tekoälymalleja koulutetaan kaikkialla maailmassa tekijänoikeudella suojatulla eurooppalaisella datalla ja kaupataan sitten Euroopassa.

Tulevaisuudessa se voi myös johtaa siihen, että demokraattisen lainsäätäjän on tarkistettava tai standardoitava laajoissa generatiivisissa kielimalleissa käytetyn pohjan laatu. Tulevaisuudessa lainsäätäjän voi olla tarpeen vaatia, että tällaiset tekoälyn kehittäjät sisällyttävät malleihin tekijänoikeudella suojattuja teoksia, jotta kyseisten mallien laatu säilyy korkeana.

Toisaalta tekoälyä olisi käytettävä korkealaatuisen tiedon riippumattomuuden ja monimuotoisuuden lisäämiseen.

Tekoälyn kehityksessä tarvitaan pääsy myös tekijänoikeudella suojattuihin teoksiin, jotta sitä voidaan kehittää edelleen laadullisesti. Näin ollen tekoälyn kehittäjät ovat viime vuosina käyttäneet valtavan määrän sisältöä erityisesti – mutta ei ainoastaan – kouluttamistarkoitukseen. Kouluttaminen on täysin uusi käyttötapa, johon nykyisiä tekijänoikeutta koskevia sääntöjä sovelletaan vain rajoitetusti.

Tällä hetkellä korvausten puute aiheuttaa merkittävää oikeudellista epävarmuutta. Oikeudellisesti selkeä ratkaisu on löydettävä kiireellisesti, jotta voidaan lieventää jännitteitä. Niin kauan kuin eturistiriitoja koskevaa selkeää oikeudellista kehystä ei ole, eurooppalaista sisältöä hyödynnetään samalla, kun arvonmuodostus tapahtuu muualla. Siksi komission on ryhdyttävä välittömästi toimiin[14] ilman, että odotetaan esimerkiksi tekijänoikeusdirektiivin tai tekoälysäädöksen mahdollista uudelleentarkastelua.

Ratkaisun on perustuttava lisensointimahdollisuuksien ja kansainvälisen oikeuden mukaisten avoimuusvelvoitteiden vuorovaikutukseen sekä kansainväliseen oikeuteen perustuviin tekijän määräämisoikeuksiin.

Lisäksi viittaus tekijänoikeusdirektiivin 4 artiklaan ei ole riittävä eikä todennäköisesti myöskään kansainvälisten tekijänoikeusperiaatteiden mukainen. EU:n lainsäätäjä on sisällyttänyt 4 artiklan tekoälysäädökseen määrittelemättä kuitenkaan selkeästi seurauksia. Nykyistä 4 artiklaan sisältyvää poikkeusta, joka mahdollistaa tekstin- ja tiedonlouhinnan tietyin edellytyksin, ei ole laadittu siten, että sen tarkoituksena olisi mahdollistaa tekijänoikeudella suojatun materiaalin laajamittainen käyttö kaikille generatiivisen tekoälyn avulla. Eikä varsinkaan, jos sen avulla luodaan kilpailukykyinen tuote, joka on yleisön saatavilla.

Vaikka esittelijän mielestä 4 artiklaa ei voida soveltaa, tarvitaan kuitenkin vastaava keino, jonka avulla tekoälyn kehittäjät voivat saada lisenssejä tekijänoikeudella suojatuille teoksille mahdollisimman yksinkertaisella ja teknisesti helpolla tavalla. Tämä onnistuu parhaiten digitaalisesti. Lisäksi olisi otettava huomioon tekijänoikeusdirektiivin 17 artiklan logiikka.

Samalla on tärkeää varmistaa, että oikeudenhaltijat voivat edelleen päättää, voidaanko heidän sisältöään käyttää tähän uudenlaiseen käyttötarkoitukseen, ja jos voidaan, missä muodossa (lisenssi). Oikeudenhaltijoille on annettava oikeus käyttökiellon asettamiseen.

[14] Ks. myös politiikkayksikön lausunto.

Jotta tekoälyn kehittäjät voisivat tunnistaa tällaisen käyttökiellon helposti ja esteettömästi, sen olisi oltava koneluettavassa ja standardoidussa muodossa.[15] Oikeudenhaltijan on myös oltava vastuussa tämän käyttökiellon käytöstä oikeudellisella ja käytännössä turvallisella tavalla.

Jotta täytäntöönpano olisi tekoälyn kehittäjien kannalta mahdollisimman yksinkertaista, olisi suositeltavaa, että käyttökiellot merkataan eurooppalaiseen rekisteriin. Näin ollen vaikuttaa asianmukaiselta, että EUIPO ylläpitäisi tällaista rekisteriä. Tekoälyn kehittäjällä olisi näin mahdollisuus joko noudattaa standardoituja ja koneluettavia käyttökieltoja tai selvittää rekisterin kautta, mitä teoksia ei saa käyttää ilman lupaa.

Toisaalta jatkossa tällaiselta käytöltä voitaisiin suojella ainoastaan sisältöä, joka on suojattu käyttökiellolla tai rekisteröity. Voisi olla jopa mahdollista yhdistää lisensointi suoraan tähän rekisteriin, mikä yksinkertaistaisi prosessia tekoälyn kehittäjien kannalta ja loisi heille eräänlaisen keskitetyn asiointipisteen.

Koska oikeudenhaltijat eivät tiedä eivätkä voi tietää, käytetäänkö heidän sisältöään tällä uudella tavalla, on olennaisen tärkeää ottaa käyttöön avoimuusvelvoite. Tämä avoimuusvelvoite edellyttäisi, että tekoälyn kehittäjät toimittavat kattavan ja yksityiskohtaisen luettelon suojatusta sisällöstä, jota ne ovat hyödyntäneet tähän uuteen käyttötarkoitukseen. Tekoälysäädöksessä säädetty ”riittävän yksityiskohtainen tiivistelmä” on tähän mennessä osoittautunut täysin riittämättömäksi, koska siinä ei selitetä sisällön käyttöä lainkaan. Näin ollen tarvitaan tulkinta, jota voitaisiin käyttää myös tekijänoikeuslainsäädännön yhteydessä.

Jos esimerkiksi liikesalaisuuksien kaltaiset syyt estävät tekijää käyttämästä tätä tietokantaa avoimuusvelvoitteen mukaisesti, velvoite olisi täytettävä luotetun välittäjän avulla. EUIPO voisi toimia välittäjänä myös tässä yhteydessä. Lisäksi EUIPO voisi ilmoittaa oikeudenhaltijalle, miten tämän teosta on käytetty.

Avoimuusvelvoite voitaisiin täyttää myös edellyttämällä tekijänoikeudella suojattujen teosten merkitsemistä, esimerkiksi vesileimoilla[16] tai muilla vastaavilla vaihtoehdoilla, ja antamalla oikeudenhaltijoille mahdollisuus ristiintarkastukseen joko tekoälymallin pohjan tai rekisterin kautta. Digitaalisessa maailmassa suojatuissa teoksissa oleva digitaalinen sormenjälki vaikuttaa olevan joka tapauksessa välttämätön.

Lainsäätäjän on todennäköisesti myös puututtava siihen, että kaikkia yksityisiä verkkosivustoja, jotka sisältävät tekijänoikeudella suojatun kuvan, ei automaattisesti suljeta koulutusdatan ulkopuolelle.

Kaikissa näkökohdissa ja jokaisessa vaiheessa olisi tarkasteltava tai harkittava äärimmäisen huolellisesti väärinkäyttöä, tiedon manipulointia, oikeudellisia olettamia, todistustaakan kääntämistä tai jopa erittäin vahvaa vastuuta koskevaa välinettä.

Tämän ongelman ratkaisemisen lisäksi myös muita tekijänoikeuksiin liittyviä näkökohtia on yleisesti mukautettava teknologiseen kehitykseen. Tämä edellyttää jäsenvaltioiden kansallisten tekijänoikeuslakien yhdenmukaistamista edelleen EU:n tasolla.

[15] Ks. myös EUIPO:n tutkimus.
[16] Ks. myös EUIPO:n tutkimus.

LIITE: YHTEISÖT TAI HENKILÖT, JOILTA ESITTELIJÄ ON SAANUT TIETOJA

Esittelijä ilmoittaa työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti saaneensa tietoja seuraavilta yhteisöiltä tai henkilöiltä valmistellessaan mietintöluonnosta ennen sen hyväksymistä valiokunnassa:

Yhteisö ja/tai henkilö
ITI - Information Technology Industry Council
Spitzenorganisation der Firmernwirtschaft
Fdup
Linklaters LLP
Mazagan
NBCuniversal
The lnternation Federation of Film Distributors' and Publishers' Associations
Allianz
Digital Music Europe
IFRRO
Duke University
Masaryk University (PhD Candidate, Intellectual Property Law)
Microsoft
Meseuro srl
AK Public Affairs
The Computer & Communications Industry Association
Zukunftfabrik2050.de
SACO
Liccium B.V.
European Blockchain Association
France Digitale
ACT Al NOW
Alliance de la Presse d'lnformation Generale
IFRRO
KPMG Law
TikTok
MFE-MEDIAFOREUROP EN.V.
Hanbury Strategy
VAUNET
EBU / UER - European Broadcasting Union
University of Turin; Eindhoven
VAUNET - Verband Privater Medien
Coalition for Creativity
The European Video on Demand Coalition
#WeAreEurope
Aleph Alpha GmbH

Cullen International
Bertelsmann
NAI apollo
IMPF
Tilburg University
Meta
YouTube
HBM
Initiative Urheberrecht
ICMP - The global voice
Access Partnership
AEPO-ARTIS
Toy Industries of Europe
EIMP - European Independent Media Publishers
EARE
DFL Deutsche FuP..ball Liga GmbH
Video Games Europe
Midjourney
Nexareg
EurolSPA
Keywords Studios
Advance/Conde Nast
Future of privacy forum
Society of Audiovisual Authors
Initiative Urheberrecht
APCO
European Publishers Council
Cloudflare
Elda
RELX
Center for Journalism & Liberty (CJL)
Business at OECD
Google
Bitkom e.V.
Creativity Works!
IFPI
STM
MVFP
CEPIC
National Law Institute University
Motion Picture Association
Copyright Clearance Center
Solutions for a Small Planet
European Parliamentary
Ives Attorneys
Freshfields
FREELENS e.V.

IFRRO
News Media Europe
Mediapro
Lausen
L'ARP - Societe civile des Auteurs Realisateurs Producteurs
EUROPEAN BLOCKTECH
RAAP
EMMA-ENPA
LAUSEN
MPA
BDI
Anthropic
Credo Al
ODISEIA
EG Legal Services
Federal Association of German Leasing Companies
Independent policy expert
European Producers Club (EPC)
Audiovisual Anti-Piracy Alliance (AAPA)
CEPI - European Audiovisual Production
365 Sherpas GmbH
Wikimedia France
IFPI
Federation of European Publishers
Federation of the European Sporting Goods Industry
Al Sweden
CEDRO
European Writers' Council
Dell
FTI Consulting
Apple
Adan
CEPI - European Audiovisual Production
FERA - Federation of European film directors
APCO
European Visual Artists
CGI
DGA Group
HP
DOT Europe
Schibsted media AS
Business Software Alliance
Vorsitzender
FREELENS
NCSR Demokritos
Bertelsmann SE & Co KGaA
Lawyer

Universal Music Group
Solutions for a Small Planet
Association of Commercial Television and Video on Demand Services in Europe
AK Public Affairs
ECSA, European Community Shipowners' Associations
PRSforMusic
International Trademark Association
L'ARP
EFAD
Arcom
Axel Springer SE
Auteursbond (Dutch)
Premier League
Deutscher Fotorat
Society of Audiovisual Authors
Bitkom e.V.
Futuro Publico
Al Caramba!
INTA
University of Liverpool / School of Law and Social Justice
Assonime
AIE
PlayRight CV, IMARA, GA
Assonime - Association
RTL Deutschland GmbH
Euralia
German Bar Association
Atresmedia
Amazon
Samman Law & Corporate Affairs
European Publishers Council
EUROCINEMA
Tony Blair Institute
European Illustrators Forum
AEPO-ARTIS
IHK fur Munchen und Oberbayern
GEMA
Hubert Burda Media
Access Partnership
FIAPF - International Federation of Film Producers Associations
Sky Group
The European Alliance of News Agencies
European Writers' Council
EGAIR
VERA Studio
Warner Bros Discovery
VAUNET

IHK fur Munchen und Oberbayern
Bundesverband Schauspiel
News Corp
Boardmember Dutch Writers Guild
Kunstenbond
Forward Global
Video Games Europe
APCO Worldwide
Getty Images
VERA Studio
EGAIR
Klarna
UGGC Avocats
FLA
Shearwater Global
EuroCommerce
MFE
International Federation of Actors

Esittelijä on yksin vastuussa edellä olevan luettelon laatimisesta.

Kun luettelossa mainitaan luonnollisen henkilön nimi ja/tai tehtävänimike, esittelijä vakuuttaa antaneensa kyseiselle henkilölle Euroopan parlamentin tietosuojaselosteen numero 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), jossa määritetään henkilötietojen käsittelyyn sovellettavat ehdot ja siihen liittyvät oikeudet.